

Súd: Okresný súd Košice okolie
Spisová značka: 21P/76/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7522205317
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Dudíková
ECLI: ECLI:SK:OSKE3:2023:7522205317.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice - okolie sudkyňou JUDr. Janou Dudíkovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti H. L., A.. XX.X.XXXX, Y. F. L., A.. XX.X.XXXX, T. H. P. H. S., A.. XX.X.XXXX, W. Ď. XX Y. E. F. L., A.. XX.XX.XXXX, W. F. XX, O., Y. P. T. I. S., A.. X.X.XXXX, Y. B. S., A.. X.X.XXXX, W. Ď. XX, T. H. P. H. S., A.. XX.X.XXXX, W. Ď. XX a otca neurčeného, všetky deti bytom Ď. XX a zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, na návrh starej matky W. S., H.. O., A.. XX.X.XXXX, W. Ď. XX, v konaní o zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Zveruje maloleté deti H. L., A.. XX.X.XXXX, F. L., A.. XX.X.XXXX, I. S., A.. X.X.XXXX, Y. B. S., A.. X.X.XXXX, do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky W. S., H.. O., A.. XX.XX.XXXX, ktorá bude oprávnená a povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti a maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok v bežných veciach.

Matka je povinná prispievať na výživu maloletých detí H. L., A.. XX.X.XXXX, F. L., A.. XX.X.XXXX, I. S., A.. X.X.XXXX, Y. B. S., A.. X.X.XXXX, na každé z detí mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené nepľnoleté dieťa, určené zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení, vždy do 15 - teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, IBAN: SK04 8180 0000 0070 0053 4047, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

Otec je povinný prispievať na výživu maloletých detí H. L., A.. XX.X.XXXX, Y. F. L., A.. XX.X.XXXX, na každé z detí mesačne sumou rovnajúcou sa 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené nepľnoleté dieťa, určené zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime v platnom znení, vždy do 15 - teho dňa v mesiaci vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, IBAN: SK04 8180 0000 0070 0053 4047, počnúc právoplatnosťou rozsudku.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka podala dňa 19.7.2022 návrh, ktorým sa domáhala zverenia maloletých detí do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Návrh odôvodnila tým, že je ich starou matkou. Matka maloletých detí bývala v jej domácnosti spolu s deťmi do 8.7.2022, kedy vzala so sebou najmladšieho syna, pred bytovkou ju čakal jej partner a odišla. Poukázala na to, že jej dcéra - matka maloletých detí, sa po pôrode najmladšieho syna liečila na psychiatrii na popôrodnú depresiu, pravidelne užívala lieky, bola pod jej dohľadom, po odchode si lieky so sebou nevezala.

2. Matka maloletých detí s návrhom súhlasila.

3. Otec maloletých detí sa k návrhu nevyjadril, na pojednávanie sa nedostavil ani nepožiadol o odročenie pojednávania, preto súd pojednával a rozhodol v jeho neprítomnosti.

4. Kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Košice odporučil súdu návrhu vyhovieť.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, výsluchom matky, správou o prešetrení rodinných pomerov, listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise a zistil nasledovný skutočný stav vecí:

6. Navrhovateľka vo svojej výpovedi uviedla, že jej dcéra v júli 2022 odišla zo spoločnej domácnosti z adresy Ď. XX z dôvodu, že sa pohádala so svojim otcom. Odvtedy s nimi nebýva, o jej štyri maloleté deti sa stará len navrhovateľka. Po odchode si so sebou vzala len najmladšieho syna, P. W., A.. XX.XX.XXXX. Navrhovateľka ďalej uviedla, že žije v spoločnej domácnosti so svojim manželom, ktorý je po porážke, poberá invalidný dôchodok vo výške 385 € mesačne, okrem toho 60 € mesačne kompenzáciu. Navrhovateľka poberá opatrovateľské na manžela vo výške 525 € mesačne.

7. Matka maloletých detí vo svojej výpovedi potvrdila skutočnosti uvedené navrhovateľkou. V júli 2022 odišla zo spoločnej domácnosti, nakoľko sa nezhodla so svojim otcom, odvtedy žije s priateľom P.Ú. W., A.. XX.XX.XXXX, X. O. P. X. P. W., A.. XX.XX.XXXX. Bývajú spolu s priateľom v M. Š. A. Y. Č. Č.. X, O.. Toto ubytovanie našla na internete, pretože nemali s dieťaťom a partnerom kde bývať. Od januára 2023 budú platiť za jednu izbu, ktorú majú k dispozícii, 500 € mesačne. Hľadajú si väčšie ubytovanie. V budúcnosti plánuje prevziať aj ďalšie štyri maloleté deti do svojej starostlivosti, ale zatiaľ ich musí nechať u svojej matky, nakoľko nemá pre nich vytvorené primerané podmienky. Matka maloletých detí poberá materské, ako aj rodinné prídavky na mal. P., celkovo vo výške 413 € mesačne. Nájomné uhrádza spoločne s priateľom, ktorý pracuje ako donáškar v reštaurácii Coco Bongo na dohodu. Výšku jeho príjmu nepozná. Matka potvrdila, že mala popôrodnú depresiu po pôrode najmladšieho syna P., kedy navštívila psychiatricku, ale už je v poriadku, na psychiatrii sa nelieči. Takisto neužíva žiadne lieky. Uviedla, že materské a rodinné prídavky nie sú poukazované priamo na jej účet, ale osobitným príjemcom je Obec Ďurďošík, ktorej musí predkladať bločky, ktorými preukáže, že je schopná postarať sa o svoje maloleté dieťa P. W..

8. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice bolo zistené, že spisová dokumentácia rodiny je na úrade vedená od roku 2014, z dôvodu podania návrhu na úpravu práv a povinností k maloletým deťom.

Maloleté deti L. pochádzajú z družobného vzťahu matky, H. S. Y. E., F. L., maloleté deti S. nemajú určeného otca. Zo vzťahu matky s P. W. F. P. P. W., A.. XX.XX.XXXX. Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie, č.k. 9P/361/2013, zo dňa 21.05.2014, právoplatným dňa 18.08.2014, súd zveril maloleté T. L. matke, otec bol zaviazaný prispievať na ich výživu sumou 30,- Eur na každé z nich, zároveň bol upravený styk otca s maloletými deťmi. Rozsudkom Okresného súdu Košice - okolie, č.k. 9P/401/2015, zo dňa 11.01.2016, právoplatným dňa 21.01.2016, súd upravil styk otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi každý párnny kalendárny týždeň v sobotu v čase od 12:00 do 15:00 hod. Uznesením Okresného súdu Košice - okolie, č.k. 9Em/2/2021 bol nariadený výkon rozsudku Okresného súdu Košice - okolie, č.k. 9P/401/2015 zo dňa 11.01.2016 o úprave styku otca s maloletými deťmi. Dňa 23.03.2022 podala matka maloletých návrh na zvýšenie výživného na Okresný súd Košice - okolie, v ktorom žiada určiť výživné na 80,- Eur mesačne na každé z detí. Konanie č. 18P/39/2022 prebieha, termín pojednávania zatiaľ nebol vytýčený.

Dňa 13.09.2022 úrad vykonal zisťovanie rodinných, bytových a sociálnych pomerov v mieste bydliska navrhovateľky, starej matky maloletých, W. S., v obci Ďurďošík. V domácnosti boli prítomní starí rodičia, maloleté deti boli v čase sociálneho zisťovania v škole a v predškolskom zariadení. Matka s maloletými deťmi žila v domácnosti svojich rodičov, manželov S., Q. E. Ď.. Podľa udania starých rodičov dňa 08.07.2022 matka zobrala najmladšieho syna P. a odišla na neznáme miesto. Maloletú H., F., I. Y. B. nechala v domácnosti svojich rodičov, ktorí im od toho dňa poskytujú celodennú starostlivosť. Rodičia matky nemajú žiadne vedomosti o matke maloletých, ktorá nekontaktuje ani svoje deti, neprispieva na ich výživu. Starí rodičia žijú v obci Ďurďošík, v prenajatom dvojizbovom byte, bývajú tam už tridsať rokov. Domácnosť je zariadená jednoducho účelným nábytkom, je elektrifikovaná, so zavedeným prívodom pitnej vody, napojená na kanalizáciu. Maloleté deti obývajú spoločnú izbu. V izbe sa nachádzajú samostatné lôžka, nábytok, pracovný stôl, stoličky, hračky. V kuchyni je kuchynská linka, jedálenský stôl, stoličky. V obývacej miestnosti je televízor, sedacia súprava. Maloleté deti majú v domácnosti starých rodičov vytvorené vhodné podmienky na plnenie školských povinností, odpočinok, záľuby. Navrhovateľka je toho času bez zamestnania, poskytuje opatrovateľskú starostlivosť svojmu manželovi.

Z úrovne úradu poberá peňažný príspevok na opatrovanie v sume 525,65 Eur. Starý otec maloletých, Q. S., A.. XX.XX.XXXX, je po mozgovej porážke, poberá invalidný dôchodok v sume 328 Eur, z úrovne úradu poberá peňažné príspevky na kompenzáciu zvýšených nákladov - na hygienu 21 Eur a 76 Eur na prevádzku osobného motorového vozidla. Stará matka v rozhovore uviedla, že matka nijakým spôsobom maloleté deti nekontaktuje, neprispieva na ich výživu, F. L., ktorý je otcom maloletej H. Y. F., občas matke posielal na maloleté deti po 50,- Eur mesačne, ale svoje maloleté deti nenavštívil približne rok a pol. Náklady na domácnosť stará matka uviedla v sume 68 za elektrinu, 125 nájomné, 50 za vodu. Na cestovné pre maloleté deti vynaloží 30,- Eur, obedy v škole uhradí vo výške 90,- Eur, v predškolskom zariadení uhradila 35,- Eur na polrok za anglický jazyk pre maloletú B..

Matka maloletých, H. S., nar. 24.03.1992, sa zdržiava na neznámom mieste, pravdepodobne v obci Košické Olšany, žije aj so svojim maloletým synom P. W., A.. XX.XX.XXXX Y. F. P. W.E.. Poberá prídavky na päť detí v sume 150,- Eur mesačne.

F. L., A.. XX.XX.XXXX, ktorý je otcom maloletej H. Y. F., býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou Y. L. a svojim plnoletým bratom v trojizbovom byte v Košiciach, na F. J. Č.. XX. Dňa 20.09.2022 úrad vykonal zisťovanie pomerov v domácnosti otca maloletých detí. Otec je toho času bez zamestnania, vedený v evidencii úradu uchádzačov o zamestnanie, poberá dávku v hmotnej núdzi v sume 68,80, iný príjem nemá. S maloletými deťmi nie je v styku, naposledy ich videl asi pred rokom a pol, keď im niesol mikulášsky balíček. Uviedol, že stará matka, W. S., mu v styku bránila, rád by sa s nimi stretával častejšie. Na ich výživu pravidelne prispieva, preukázal šeky, ktorými financie posielala ich matke. Vo viacerých šekoch bola uvedená suma nad rámec jeho vyživovacej povinnosti. Súhlasí s návrhom starej matky, nakoľko ich matka sa o deti nestará. Rád by sa o svoje maloleté deti postaral sám, ale je psychiatrický pacient, jeho matka uviedla, že má výkyvy nálad a ona si práve vybavuje opatrovateľský príspevok na jeho opatrovanie. Otcovi maloletých bolo poskytnuté rozsiahle sociálne poradenstvo, bol poučený o svojom práve na stretávanie sa s maloletými deťmi.

Maloletá Romana je žiačkou piateho ročníka Základnej školy s materskou školou W., F. Y. I. sú žiakmi druhého ročníka rovnakej školy. Maloletá B. navštevuje predškolské zariadenie v Ďurďošiku. Pediatrom maloletých je MUDr. Kristína Bagalová so sídlom v obci Bidovce. Maloleté deti sú zdravé, iba Romana navštevuje pedopsychiatra. Rozpráva sa sama so sebou, počuje hlasy, v škole ju spolužiaci odftili vyzlečenú a fotky zverejnili, nesie to ťažko. Má obhryzené nechty - onychophagiú, reaguje stresovo na odchod matky z domu. Zatiaľ je bez liekov, kontrolné vyšetrenie je o tri mesiace.

Vykonaným šetrením pomerov bolo zistené, že náhradná osobná starostlivosť sa prakticky realizuje, vykonáva sa v prospech maloletých detí, ktoré majú v domácnosti starých rodičov zabezpečené všetky potreby pre svoj zdravý všestranný vývoj a stará matka zabezpečuje ich starostlivosť na požadovanej úrovni.

9. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

10. Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

11. Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine, v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

12. Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine, osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

13. Podľa § 45 ods. 5 Zákona o rodine, na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

14. Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

15. Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

16. Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

17. Podľa § 45 ods. 9 Zákona o rodine, súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

18. Na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutočného stavu, keďže rodičia nie sú schopní zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti, súd dospel k záveru, že je v záujme maloletých detí, aby boli zverené do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky, ich starej matky, ktorá aj doposiaľ riadne zabezpečovala starostlivosť o maloleté deti, čo mal súd preukázané tým, že kolíznym opatrovníkom neboli zistené žiadne nedostatky v jej starostlivosti.

19. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

20. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške

30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

21. U rodičov maloletých detí nebolo preukázané, že by ich pomery odôvodňovali určiť výživné vo väčšom rozsahu, ako vo výške 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené nepľnoleté dieťa, preto súd určil výživné tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Košice - okolie (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§363 Civilného sporového poriadku).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 62 odsek 1, odsek 2 CMP, odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Podľa §63 CMP, v odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia. Súd môže nariadiť výkon rozhodnutia aj bez návrhu. Konanie o výkone neodkladného opatrenia nariadi súd aj bez návrhu (§ 376 CMP).